

Sygn. akt II CZ 31/09

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi W.G.

przy udziale B. Spółki Akcyjnej

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu

Apelacyjnego z dnia 28 lutego 2008r., sygn. akt [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 czerwca 2009 r.,

zażalenia skarżącego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 21 listopada 2008 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Prawomocnym wyrokiem zaocznym z dnia 19 lutego 2004 r. Sąd Okręgowy zasądził od R.G. na rzecz B. SA kwotę 135 269, 50 zł z tytułu poręczenia wekslowego kredytu udzielonego I.C. W dniu 31 maja 2004 r. R.G. podarował przysługujące mu spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu synowi, W.G. Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2007 r. Sąd Okręgowy uznał tę darowiznę za bezskuteczną w stosunku do powodowego B. SA w odniesieniu do wierzytelności zasądzonej na rzecz tego banku wyrokiem zaocznym z dnia 19 lutego 2004 r. od R.G. Apelacja pozwanego W.G. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 16 kwietnia 2007 r. została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 28 lutego 2008 r.

W.G. wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 lutego 2008 r. W skardze tej powołał się na to, że: - R.G. udzielił poręczenia jedynie do kwoty 30 000 zł; - I.C. została skazana za podrobienie podpisów innego poręczyciela; - R.G. wniósł o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem zaocznym z dnia 19 lutego 2004 r. Skarżący złożył przy tym wniosek o dopuszczenie dowodu z akt sprawy zakończonej wspomnianym wyrokiem zaocznym oraz z akt sprawy karnej prowadzonej przeciwko I.C. i zeznań R.G.

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił tę skargę na podstawie art. 410 §1 k.p.c. W uzasadnieniu wyjaśnił, że przytoczone w skardze okoliczności faktyczne i środki dowodowe, w ocenie skarżącego „nowe” w znaczeniu art. 403 §2 k.p.c., w rzeczywistości były mu znane już co najmniej na etapie postępowania apelacyjnego. Ponadto nie mogły one wywrzeć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy, której dotyczy skarga. Dopiero wzruszenie prawomocnego wyroku zaocznego z dnia 19 lutego 2004 r. mogłoby ewentualnie doprowadzić do wznowienia postępowania objętego skargą.

W obszernie umotywowanym zażaleniu W.G. wniósł o uchylenie postanowienia Sądu Apelacyjnego odrzucającego jego skargę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Konieczną przesłanką skargi pauliańskiej (art. 527 i nast. k.c.) jest przysługiwanie wnoszącemu ją zaskarżalnej wierzytelności pieniężnej przeciwko osobie, która dokonała czynności prawnej objętej żądaniem ubezszkutenienia. Może to być oczywiście także wierzytelność wynikająca z udzielenia poręczenia, zarówno cywilnego, jak wekslowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 r., I CKN 103/01, „Prawo Bankowe” 2003, nr 10, s. 23). Ciężar dowodu tej przesłanki spoczywa, zgodnie z art. 6 k.c., na osobie występującej z żądaniem ubezszkutenienia czynności prawnej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 października 1995 r., III CZP 139/95, OSNC 1996, nr 1, poz. 17, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, OSNC-ZD 2008, nr A, poz. 20).

B. SA w celu wykazania przysługiwania mu w stosunku do R.G. wierzytelności w wysokości 135 269, 50 zł. powołał się na prawomocny wyrok zaoczny z dnia 19 lutego 2004 r. Skarżący przytaczając nowe w jego ocenie okoliczności faktyczne i środki dowodowe, mające wskazywać na nieprzysługiwanie powodowemu bankowi tej wierzytelności - jeżeli nie w całości, to w każdym razie co do kwoty przekraczającej 30 000 zł – kwestionuje więc w istocie rozstrzygnięcie zawarte w wymienionym wyroku. Zgodnie jednak z art. 365 § 1 k.p.c., prawomocne orzeczenie wiąże strony i sąd, który je wydał, inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Dopóki zatem prawomocny wyrok zaoczny z dnia 19 lutego 2004 r. nie zostanie wzruszony w odpowiednim trybie, wszystkie osoby i instytucje wymienione w przytoczonym przepisie – a więc także Sady orzekające w niniejszej sprawie – muszą przyjmować, gdy ma to tylko w danej sytuacji znaczenie, że stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z tego wyroku, a zatem, iż powodowemu bankowi przysługuje względem R.G. wierzytelność pieniężna w kwocie 135 269, 50 zł.

Podstawy do wznowienia postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 lutego 2008 r. z powodu wykrycia nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych mających wskazywać na nieistnienie, w całości lub określonej części, wierzytelności chronionej wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 16 kwietnia 2007 r. mogłyby zatem

istnieć – tak jak przyjął Sąd Apelacyjny – o tyle tylko, o ile doszłoby do wzruszenia prawomocnego wyroku zaocznego z dnia 19 lutego 2004 r. w wyniku wznowienia postępowania, w którym wyrok ten został wydany. Gdyby jednak już wzruszenie wyroku zaocznego z dnia 19 lutego 2004 r. nastąpiło, wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 lutego 2008 r. nie byłoby w istocie potrzebne do udzielenia ochrony skarżącemu. Dostateczną ochronę nie tylko R.G., ale i skarżącemu zapewniałoby wówczas już samo wzruszenie wyroku zaocznego z dnia 19 lutego 2004 r. W następstwie uwzględnienia skargi pauliańskiej, wierzyciel może z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły (art. 533 k.c.). Wykonanie wyroku uwzględniającego skargę pauliańską zakłada zatem dysponowanie przez wierzyciela tytułem wykonawczym przeciwko dłużnikowi, w razie zaś uchylenia wyroku zaocznego z dnia 19 lutego 2004 r. wymaganie to nie mogłoby być spełnione przez powodowy bank.

Już tylko z tych, omówionych wyżej przyczyn, zażalenie nie mogło być uwzględnione, co mając na względzie, orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).